

ชื่อเรื่อง ผลของการพัฒนาศักยภาพทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม

รายชื่อเจ้าของผลงาน ๑.นายธัชวิทย์ วงศ์เข้มมา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

๒.นายวรงค์ บุญระมี เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน

ผู้นำเสนอ นายธัชวิทย์ วงศ์เข้มมา นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

สถานที่ติดต่อกลับ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม โทร. ๐๘๕๖๗๘๕๕๙๔
E-mail:touchawit@hotmail.com

บทคัดย่อ

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance Rapid Response Team; SRRT) มีบทบาทหน้าที่ในการเฝ้าระวังสอบสวนโรคและเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันควบคุมโรค การพัฒนาบทบาทและกลไกในการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขจึงกำหนดเป็นนโยบายที่สำคัญ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาศักยภาพทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม เน้นกระบวนการคิดและลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ที่ได้จากการคิดและการกระทำ ร่วมกับการเสริมพลังอำนาจ(Empowerment) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นคือ ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดนครพนม จำนวน 10 ทีมๆละ 10 คน รวม 100 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน – ธันวาคม 2557 โดยใช้แบบสอบถาม แบบสังเกตและแบบประเมินมาตรฐานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ก่อนและหลังการอบรม แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ paired t- test

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากอบรมกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในเรื่องการรับรู้บทบาทหน้าที่ทีม SRRT การมีส่วนร่วมต่อการควบคุมโรคไข้เลือดออกตามแนวทางการจัดการพาหะนำโรคแบบผสมผสาน Integrated Vector Management (IVM) และผ่านการประเมินมาตรฐานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT)

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในงานประจำ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยใช้วงจรการปฏิบัติการ (the action research spiral) คือ การวางแผน (planning) การปฏิบัติ (acting) การสังเกต (observing) และการสะท้อนการปฏิบัติการ (reflecting) ตลอดจนการปรับปรุงผล (re-planning) ร่วมกับการเสริมพลังอำนาจ(Empowerment) สามารถพัฒนาทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ระดับตำบล เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกได้ ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ปัญหาแบบบูรณาการ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม พัฒนาและเพิ่มทักษะทีม SRRT ในการ

เฝ้าระวัง ควบคุม และป้องกันโรคในพื้นที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานอำเภอ ควบคุมโรคเข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป

แผนการที่จะนำผลจากการวิจัยไปใช้ในหน่วยงาน ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สำนักงาน สาธารณสุขอำเภอบ้านแพ้ว ได้กำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรค ของอำเภอ โดยจะต้องดำเนินการพัฒนาทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ระดับตำบลอย่างต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเกิดการระบาดของ โรคติดต่ออื่นๆ และจังหวัดยังได้ขยายผลพัฒนาทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ระดับตำบลทุกอำเภอ

บทเรียนที่ได้รับ

1. วงจรการปฏิบัติการ (the action research spiral) เป็นวิธีการที่ดีสามารถช่วยให้ เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และทุกคนมีส่วนร่วมหาวิธี แก้ปัญหา วางแผนแก้ไขปัญหา ร่วมกันกันดำเนินการ การสะท้อนปัญหาการปฏิบัติและการพิจารณา แนวทางปฏิบัติให้ดีขึ้น ส่งผลต่อการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก ทีมเฝ้าระวังสอบสวน เคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ระดับตำบลผ่านการประเมิน มาตรฐาน จึงนับว่าเป็นวิธีการที่ดี และสามารถนำไปใช้กับพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

2. การเสริมพลังอำนาจ (Empowerment) เป็นการเพิ่มแรงจูงใจต่อการปฏิบัติงาน ทำให้ยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติกิจกรรมที่ เหมาะสม และการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) มีการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and rapid response Team: SRRT) ระดับตำบล
2. การศึกษาโดยใช้วงจรปฏิบัติการที่มุ่งแก้ไขปัญหาและพัฒนางาน
3. การวิจัยครั้งนี้มีลักษณะยึดหยุ่นในกิจกรรมการปฏิบัติ